

UDARNO S PREVODOM

PREVODNI PRANGER

Avstrija na obisku: prevajanje mladinske proze

DISKUSIJA SELEKTORICE ALJE LIPAVIC OŠTIR
IN PREVAJALKE ANE GRMEK

(1. DEL)

V reviji *Otrok in knjiga* v sodelovanju s festivalom Prevodni Pranger predstavljamo prevajalke in prevajalce otroške in mladinske književnosti, ki prenašajo sodobna besedila v slovenski jezik in kulturni prostor, s čimer pomembno prispevajo k razširjanju obzorij mladih bralcev. Vodstvo festivala Prevodni Pranger za vsak pogovor izbere tuji jezik in selektorico, ki v fokus večera postavi dve knjigi prevajalca ali prevajalke, za kateri je mnenja, da ju je treba osvetliti. Tako selektor(ica) »iz oči v oči« pojasni svoja mnenja ustvarjalki oziroma ustvarjalcu prevoda, ki ima priložnost odškrniti pogled v svojo prevajalsko delavnico ter razkriti manj znana dejstva ali besedilna mesta, ki sta jih razpravljavca nemara interpretirala po svoje.

Priljubljena mladinska avtorica **Christine Nöstlinger**¹ se je slovenskim bralkam in bralcem približala v prevodih, ki prihajajo iz različnih prevajalskih delavnic. Poblížje smo si pogledali prevoda **Stanislava M. Maršiča** in **Ane Grmek**, ki ju je za razpravo izbrala selektorica **dr. Alja Lipavic Oštir**, obenem pa tudi delo in okolje, v katerem so ti prevodi nastali – čez državno mejo, na Koroškem v Avstriji, kjer Mohorjeva založba Celovec vztrajno ohranja in krepi izmenjave med slovensko in nemško kulturo. Razpravo je moderirala **Urška P. Černe**, večer pa je bil namenjen tudi spominu na prevajalko in urednico **Lučko Jenčič**. Izbrani deli sta bili *Ko se je moj oče hotel poročiti z materjo Anne Lachs* (Celovec: Mohorjeva, 2015) (*Als mein Vater die Mutter der Anna Lachs heiraten wollte*, Hamburg: Oetinger, 2013) in *Capasta Loreta* (Celovec: Mohorjeva, 2011) (*Lumpenloretta*, St. Pölten idr.: Nilpferd im Residenz, 2010). Večer je potekal 21. novembra 2023, Stanislav M. Maršič se je opriavičil.

1 »V slovenščino je do danes prevedenih 63 del Christine Nöstlinger, pri čemer precejšnji del predstavljata serija knjig o Francu (27 enot) in serija knjig o Mini (13 enot). Tradicija prevodov se je v slovenskem prostoru začela šele 14 let po prvem objavljenem delu Christine Nöstlinger (*Die feuerrote Friederike*, 1970). V slovenščini smo namreč prvi prevod dobili leta 1984, ko je Mira Miladinović prevedla delo *Das Austauschkind* (slov. *Fant za zamenjavo*, *Mladinska knjiga*). Gre za zgodbo, ki je izšla leta 1982 in je do danes v nemškem prostoru doživela več ponatisov.« (Lipavic Oštir, A., & Černe, U. P. (2024). Svoboda sloga in (ne)svoboda prevajalca na primeru mladinskih del Christine Nöstlinger = Freedom of style and (non)freedom of the translator in the case of Christine Nöstlinger's juvenile works. 7. mednarodna konferenca Slavistični znanstveni premisleki: zbornik povzetkov, 66–67. <https://szp7.ff.um.si/wp-content/uploads/2024/05/zbornik-povzetkov.pdf>)

V tej številki obravnavamo analizo *prevoda Als mein Vater die Mutter der Anna Lachs heiraten wollte / Ko se je moj oče hotel poročiti z materjo Anne Lachs*

Zvočna datoteka: <https://pranger.si/arhiv/prevodni-pranger-2023/>

Selektorica dr. Alja Lipavc Oštir,
prevajalca Ana Grmek in
Stanislav M. Maršič ter
moderatorica Urška P. Černe

Lipavc Oštir: Christine Nöstlinger je eno največjih imen avstrijske otroške in mladinske proze, ne samo zadnje polovice 20. stoletja, ampak tudi širše. Gre tudi za eno najbolj branih avtoric, število njenih literarnih del je ogromno. Če ste brali njena dela v originalu ali pa prevodu, ste najbrž zaslutili pogum, ki ga izžareva. Ne samo zaradi tem, ki se jih loteva – tudi takih, ki si jih kdo drug ne bi drznil –, temveč tudi zaradi načina, kako jih predstavi: katere like izbere, kako se ti pogovarjajo, kaj počnejo in kako strukturira zgodbo. Pogosto uporablja prvoosebne pripovedovalca, kar deluje še bolj avtentično. *»Pišem lahko le o tem, kar poznam. Nimam želje, da bi z Eskimi lezla v igluje ali pa z Indijanci lovila bizone. Prav tako si ne morem predstavljati, ali je rimski legionar trpel zaradi žuljev na nogah podobno kot jaz ali drugače. Moja domišljija pač tam nima kaj iskati ...«* (prim. Fuchs 2019: 9). Jezik Christine Nöstlinger variira, zanimiva sta tudi njen stil in obilica humorja. Zgodbe zna povedati tako, da še danes ohranjajo aktualnost in pritegnejo mlade bralce. Avtorica je torej kompleksna, zato je prevajanje njenih besedil zahtevno. *»Ustvariti želi avtentično jezikovno resničnost, s katero se lahko poistovetijo njeni bralci. Nöstlinger pogosto piše v avstrijskem pogovornem jeziku, zato njena dela vsebujejo številne avstricizme in besede iz dunajskega narečja.«* (prim. Schnabel 2008: 1)

Als mein Vater die Mutter der Anna Lachs heiraten wollte / Ko se je moj oče hotel poročiti z materjo Anne Lachs

Lipavc Oštir: Na naslovnici originala sta dva odrasla, ki že imata za sabo zakonsko zvezo, oba sta ločena. Zdaj sta se našla in želita splesti neke vrste patchwork družino. V ospredju sta glavna lika, ki jima – po obrazu sodeč – ta ideja ni preveč všeč. Slovenska naslovnica me je zbadla, saj osebe niso videti takšne kot v originalu. Debelušna deklica z rdečimi lasmi, ki tam sedi – ti lastnosti se v knjigi velikokrat pojavljata in jo po nji tudi poimenujejo – je videti drugačna. Mama, ki v zgornjem delu naslovnice lika, v originalu tega ne počne: preselila se je iz Salzburga na Dunaj in razmišlja samo o tem, kako bo izpeljala poroko. Zelo mi je žal, da Mohorjeva ni uspela ohraniti originalne naslovnice. Delo je izšlo leta 2013 in je bilo sorazmerno hitro prevedeno v slovenščino, že

Naslovnici izvirnika in prevoda

leta 2015. Glavni junak je prvoosebni pripovedovalec Cornelius, ki je star 11 let. V njegovem življenju je vse v redu, dokler mu nekega dne oče ne reče, da se bo njegova sodelavka preselila iz Salzburga na Dunaj in da bo njena hčerka postala njegova sošolka. Prosi ga, naj bo z njo prijazen, ker je hudo, če na vrat na nos prideš v drugo mesto.

Fant se naloge loti resno in poskuša biti prijazen, a naleti na betonski zid, saj Anna Lachs noče komunicirati ne z njim ne s kom drugim. V šoli ne odgovarja na vprašanja, čeprav potem izvemo, da je bila v Salzburgu predsednica razreda in dobra učenka. Razlog za tako obnašanje je to, da se mama želi ponovno poročiti.

Analiza prevoda je razdeljena na tri dele: kulturni elementi, pogovorni elementi in neologizmi, ki se bodo med seboj prepletali. Kulturni elementi so nekaj, s čimer se pri (književnih) prevodih zelo pogosto ukvarjamo. Zanimivo je razmišljati, kako lahko kulturni elementi iz sosednje države, ki nam je zgodovinsko zelo blizu, povzročajo tolikšne težave pri prevajanju.

Preden se lotimo analize, moramo nekaj povedati tudi o naslovu. V nemščini imamo v naslovu *Vater in Mutter*. Razmislimo, kako dojemamo poimenovanje 'mati' in 'oče' v slovenščini in kako v (avstrijski) nemščini. Ali lahko rečemo: 'Ko se je moj **foter** hotel poročiti z mamo Anne Lachs? Ali naj bo to 'ati', 'atek', 'oče', 'ata', 'papa', 'oči'? Podobna analogija je s prevodom *Mutter*: 'mati', 'mama', 'mami', 'mamica'. Vidimo, da je že naslov književnega dela precejšen zalogaj. Prevajalec se je odločil za poimenovanje oče in mati, ki ne zvenita preveč pogovorno. Takšno poimenovanje morda celo sodi v druge generacije. Če že tukaj obstaja regionalni aspekt, postane še jasneje viden, ko kdo koga naslavlja v dialogih. Ali bo enajstleten sin svojemu očetu rekel 'oči' ali 'ati'? Prevajalec se je odločil, da se bo osredotočil na osrednjo Slovenijo. Književni liki se med sabo neformalno pozdravljajo z 'živjo', ne z 'zdravo'. V Mariboru nam 'živjo' zveni tuje, tako kot je v Ljubljani 'zdravo' nekaj čisto drugega. Že v naslovu imamo torej cel kup stvari, o katerih bi lahko razpravljali.

Kulturni elementi

Eden izmed težko prevedljivih izrazov je *Tusnelda*. Gre za situacijo, da je učiteljica, ki Corneliusa uči zgodovino, taka *tusi* (običajno atraktivna, modna, ampak "plehka" ženska, zaničevalno), pa tudi ime ji je Tusnelda. Kako to prevesti? Prevajalec se je odločil, da bo stvar samo povedal. Ničesar ni spreminjal in ni poskušal iskati ustreznice v slovenščini. Tudi taka odločitev je možna.

... und kaum hatte die ausgeklingelt, kam unsere Geschichts-Tusnelda, die Dr. Wurm, die wirklich Tusnelda heißt und unser Klassenvorstand ist, zur Tür rein ... (str. 10)

... in komaj je zvonec odzvonil, je skozi vrata stopila naša zgodovinarica Tusnelda, dr. Wurмова, ki ji je zares ime Tusnelda in je naša razredničarka ...

Grmek: Če bi se odločil, da bi ime sloveniziral, bi to za sabo potegnili še marsikaj. Prevajalec je vsa imena obdržal v originalu. Verjamem, da se slovenski bralec ob imenu *Tusnelda* ne nasmehne. Zanj je to zapleteno ime za nepriljubljeno učiteljico.

Lipavic Oštir: *Tusnelda* je ime, ki v slovenščini samo po sebi zveni smešno. Mogoče je prevajalec s tem postopkom dosegel nek drug humoren učinek. *Tusi* pa je v tem primeru izpadlo. Vsekakor gre za zelo zapleteno situacijo. Naslednji primer je tak:

Sie ging nicht aufs Klo, sie holte in den Pausen kein Brot aus der quietschgrünen Umhängetasche und in den Stunden keinen Stift und keinen Notizblock. (str. 13)

Ni šla na stranišče, iz svoje ogabno zelene torbe za čez ramo v odmorih ni vzela kruha in med urami nobenega pisala in nobene beležke.

Anna med odmorom ostaja v razredu, z nikomer se ne pogovarja, ne gre na stranišče, niti ne vzame malice iz torbe. V Sloveniji otroci gredo na šolsko malico in si je ne nosijo s seboj. Če prevajaš za trinajst let stare otroke, gotovo ne boš pod črto pisal o tem razlage in delal kulturnih primerjav.

Grmek: V slovenščini bi iz torbe vzela malico, če pa vzame iz torbe kruh, je to nekaj, kar otrok spozna kot del druge kulture.

Lipavic Oštir: Naslednji primer je precej zapleten kulturni element. Gre za kavo in kavnik:

- Mein Vater wärmte sich die Hände an der warmen Filterkaffeekanne. (str. 33)
- Mein Vater drehte die Kaffeekanne im Kreis. (str. 33)

- Moj oče si je ogreval roke ob kavniku za pripravo filtrirane kave.
- Moj oče je v krogu obračal kavnik.

Izraz kavnik v slovenščini obstaja, vendar ni preveč razširjen.

Grmek: Obregnili bi se ob ta primer, saj se mi zdi prevod 'kavnik za pripravo filtrirane kave' predolga formulacija, zaradi katere stavek izgubi središče. Bolje bi se bilo izogniti 'filtrirani kavi' ali reči kar 'filter kava'. Važneje je, da oče kavnik vrti, ker mu je nerodno in ne ve, kaj bi rekel.

Lipavic Oštir: Naslednji element je kulturni in geografski:

Aber wenigstens moegelte er mir am Wochenende keine Überstunden mehr vor, sondern fuhr mit mir nach <u>Mariazell</u> in unser Winter-Stammhotel, zum Skifahren. (str. 44)	Toda ob koncu tedna me vsaj ni več varal z nadurami, ampak se je z menoj odpeljal v <u>Marijino Celje</u> , v najin stalni hotel, na smučanje.
---	--

Prevajalec za geografsko ime uporabi slovensko različico, ki najbrž ni tako poznana.

Grmek: Lahko bi kdo rekel, da spada v isto kategorijo kot 'kavnik', v smislu, naučimo se nekaj novega, kar bo sicer utonilo v pozabo. Morda bi pa tukaj glede na smučanje kljub temu ostali pri nemškem toponimu.

Lipavic Oštir: Za München tudi ne uporabljamo Monakovo, za Salzburg ne Solnograd.

P. Černe: Ja, ampak Marijino Celje mi imamo in je znano. Če bi vsi uporabljali ...

Grmek: Se jezik ne bi siromašil.

P. Černe: Ja.

Lipavic Oštir: Imamo tudi Gradec, pa rečemo Grac (Graz).

Simon Ošlak-Gerasimov: Saj je slovensko tudi pogovorno 'Grac'. Glede Marijinega Celja še, jaz uporabljam slovensko poimenovanje, za katoličane je dobro znano kot Marijino Celje. To je najpomembnejši romarski kraj Avstrije.

Lipavic Oštir: Poimenovanje geografskih imen je velik problem. Poglejmo naslednji primer. Glavni junak hodi k sošolcu in tam večerja:

Wie jeden Freitag hatte die Mutter vom Robi <u>Kaiserschmarren</u> gemacht, ... (str. 43)	Kakor vsak petek je Robijeva mama napravila <u>cesarski praženec</u> , ...
---	--

V slovenščini najdemo v knjižnem jeziku poimenovanje 'praženec', 'šmor(e)n' pa ima oznako neknjižno pogovorno. Ob tem bi spomnila na raziskavo, ki smo jo delali z otroki, starimi 3–6 let, iz vrtcev v Mariboru, Slovenski Bistrici in Slovenskih Konjicah – 75,8 % otrok uporablja besedo *šmorn*. Kontekst je bil ta, da je otrok sam povedal, kako imenuje pripravljeno hrano. (Lipavic Oštir/Lipovec/Rajšp, 2017)

Naslednji odlomek: sestavljena družina se odpravi v terme. V navedenem odlomku opazimo nerodnost, saj se prevod bere, kot da Debeluška našteva neumnosti o Corneliusu, v originalu pa to počne on sam:

Mein Vater behielt sein Zahnweh-Gesicht, der Pummel muffelte, und <u>ich</u> gab ihrer Mutter abartige Antworten auf aufdringliche Fragen. Sagte ihr, dass mein Lieblingsfach in der Schule Handarbeiten wäre, speziell das Häkeln von Topflappen, dass ich am liebsten <u>Schlager</u> hören würde, von jeglicher Art Gemüse laut furzen müsste und nach dem Schulabschluss <u>Klomann in der Opern-Passage</u> werden wollte. (str. 56)	Moj oče je še naprej imel obraz, kot da ga boli zob, Debeluška je bila zlovoljna, svoji materi <u>je</u> na njena vsiljiva vprašanja dajala bolne odgovore. Rekla ji je, da so ročna dela, zlasti kvačkanje prijemalk za lonce, moj najljubši šolski predmet, da najraje poslušam <u>popevke</u> , da zaradi zelenjave glasno prdim in da želim postati po koncu šole <u>čuvaj v javnem stranišču v prehodu Opere</u> .
---	---

Opern-Passage je podhod za pešce pri Dunajski državni operi in sodi med dunajske znamenitosti. To znano stranišče prevajalec preprosto prevede v 'stranišče'. Namesto izraza 'popevka' bi lahko obdržal izraz 'šlager', ker bi s tem ohranil povezave z nečim starejšim in oddaljenim, kar nam je glavni junak v originalu tudi želel povedati.

Zanimiv primer je tudi ta, kjer cesarsko grobnico zamenja grob:

„Obwohl das alle in unserer Klasse brennend interessiert hätte, habe ich geschwiegen wie eine <u>Kaisergruft</u> !“ (str. 137)	„Čeprav bi to strašno zanimalo vse v našem razredu, sem bila tiho kot <u>grob</u> !“
--	--

Grmek: Mislim, da bi si v tem primeru lahko dovolili neologizem in obdržali izraz 'cesarska grobnica'.

Lipavic Oštir: Velik problem pri prevajanju predstavlja izraz Schrebergarten, ki ima v knjigi zelo pomembno vlogo in se pojavlja res velikokrat.

„Er ist ja alt, aber wenigstens noch einen Sommer im <u>Schrebergarten</u> hatte er sich verdient, wo der doch sein Paradies ist“, schnüffelte sie in ihr Taschentuch. (str. 66)	„Res je že star, a vsaj eno poletje bi si še zaslužil <u>vrtiček</u> , ki je vendar njegov raj,“ je rekla in si z žepnim robcem brisala nos.
--	--

Vemo, da *Schrebergarten* ni le vrtiček. Gre za parcele, ki jih prebivalci najamejo, si na njih postavijo vrtno hišico in uredijo vrt. Namenjene so gojenju pridelkov, čeprav je v ospredju socialna ideja skupnosti. V veliki meri gre tudi za rekreacijo in ustvarjanje zelenih oaz v mestu. Splet ponuja izraza 'majhni mestni vrtovi' in 'vrt s parcelami', ki še vedno nista povsem ustrezna. Dobro rešitev je težko najti.

Pogovorni elementi

Christine Nöstlinger pogosto uporablja pogovorni jezik, narečne besede in dunajski kolorit, ko se junaki pogovarjajo med seboj. Njena dela imajo avstrijski pridih tudi pri slovnici. Pogosto uporablja Perfekt namesto Präterituma in samostalniški člen pred osebnimi imeni, kar je njena značilnost: *die Anna, der Cornelius*. »Z dunajskim lokalnim koloritom se (Christine Nöstlinger) tudi bori proti vse večji standardizaciji nemškega jezika. Kot stilistično sredstvo ji je ljubši pogovorni jezik, zato v dialogih rada uporablja narečje, v pripovedi pa standardni jezik. Njena dela imajo avstrijski pridih tudi pri slovnici. Pogosto uporablja Perfekt namesto Präterituma in samostalniški člen pred osebnimi imeni.« (prim. Fuchs 2001: 107f)

Slovenščina sodi med jezike, kjer v nepoudarjenem položaju osebnih zaimkov ne uporabljamo. Primer, kjer je prevajalec v slovenščini uporabil 'jaz', v nemščini pa je kljub vsemu nevtralen, je tak:

Weil nämlich der einzige freie Platz in meiner Klasse der neben mir am Pult war. Und <u>ich</u> sitze gerne allein an einem Zweierpult. (str. 8)	Edino prosto mesto v mojem razredu je bilo namreč mesto za mojo šolsko mizo. <u>Jaz</u> pa rad sedim sam za dvosedno šolsko mizo.
--	---

Morda je prevajalec želel poudariti 'jaz', morda pa je želel biti bolj pogovoren.

V naslednjem primeru se pojavi izraz *supernett*, ki ga prevajalec prevede v 'prečudovito'. Morda bi bila kakšna bolj pogovorna različica ustrežnejša. *Spaghetti Carbonara* pa je prevedel kot 'karbonarske špagete'.

»Sohnemann, ihr bekommt morgen ein neues Mädchen in die Klasse. Die Tochter einer Kollegin von mir. Es wäre <u>supernett</u> von dir, wenn du dich ein bisschen um sie kümmern würdest.« Ich war gerade beim Speckschneiden für die <u>Spaghetti Carbonara</u> , seufzte tief und murmelte: »Shit!« (str. 8)	»Sinko, jutri boste dobili v razred novo deklico. Hčerko moje sodelavke. Bilo bi <u>prečudovito</u> , ko bi zanjo malo poskrbel.« Ravno sem rezal slanino za <u>karbonarske špagete</u> , globoko sem vdihnil in zamrmral: »Shit!«
--	--

Grmek: V *Franu* sem videla, da so možni tudi 'špageti karbonara' ali 'karbonara'. Prevajalec uporabi italijanski izraz.

Lipavic Oštir: Možni so 'špageti karbonara', pa tudi samo 'karbonara', ja. Druga stvar pa je samostalniški člen pred osebnimi imeni. Tega je ogromno. Kako to rešiti? Ko bereš v originalu, z nemškimi očmi, je jasno, da je to avstrijsko in pogovorno. Ali bi se v slovenščini za to našla rešitev?

Grmek: Jaz še nisem našla načina. Včasih se mi zdi dovolj nizanje v povedi: in to se je zgodilo in to se je zgodilo in to se je zgodilo ... To morda daje podoben vtis kot členi.

Lipavic Oštir: Tudi jaz ne. V slovenščini si ne moremo izmišljevati člena, lahko pa na drugih mestih poskušamo biti bolj pogovorni. Na ta način lahko vnesemo pogovorno vzdusje.

Zdaj pride na vrsto zanimiv primer, ki se navezuje na obdobje, ko je bila Anna do Corneliusa zelo neprijazna:

Ich wollte, wie ich es meinem Vater versprochen hatte, nett sein und sagte leise: »Ich bin der Cornelius Haberkorn, aber alle nennen mich nur Stummel!« »Ist mir doch egal, du Idiot!«, zischte mir die Anna Lachs zu und schaute mich an, als wäre ich ein ekliges Insekt. So eklig, dass man es nicht zerquetscht, weil man es nicht berühren will. Ich war <u>baff</u> . (str. 11)	Hotel sem biti prijazen, kakor sem bil obljubil svojemu očetu, in sem ji tiho dejal: »Jaz sem Cornelius Haberkorn, a vsi mi rečejo samo Štrcelj!« »To mi je vendar vseeno, ti idiot!« je zasikala Anna Lachs in me pogledala, kot bi bil ogabna žuželka. Tako ogabna žuželka, da je človek ne zmečka, ker se je noče dotakniti. Bil sem čisto <u>preč</u> .
--	---

V Mariboru bi lahko rekli, da sem bil 'paf', verjetno pa izraz ni ustrezen za področje cele Slovenije.

Grmek: Če se ne bi pojavljal velikokrat, bi ga lektorji verjetno tolerirali in bi bilo zelo doživeto.

Lipavic Oštir: V naslednjem primeru imamo frazo *wie den letzten Dreck behandelst*, ki je prevedena v 'svinja z mehom'.

„(...) Das mit ihrer Tochter würde sie schon irgendwie hinkriegen, hat sie gesagt, aber du bist ihrer Ansicht nach ein arroganter, total verwöhnter <u>Bengel</u> , gegen den sich der Vater nicht <u>durchsetzen kann</u> , und er schaut geduldig zu, wie du sie wie <u>den letzten Dreck</u> behandelst.“ (str. 70)	„(...) Svojo hčer bi ona že nekako spravila v red, je rekla, ampak ti si po njenem mnenju pederzen, do kraja razvajen <u>pobalin</u> , proti kateremu se tvoj oče <u>ne more uveljaviti</u> in mirno gleda, kako ravnaš z njo <u>kakor svinja z mehomo</u> .“
--	---

Neologizmi

V literarnem delu se pojavlja tudi nekaj besed, ki bi jih lahko kategorizirali kot neologizme, čeprav bi o teh opredelitvah lahko tudi razpravljali.

„Und, welche <u>Hobbys</u> hast du, Cornelius?“ (str. 52)	„In katere <u>konjičke</u> imaš ti, Cornelius?“ (SSKJ: hobiji, nezaznamovano)
---	---

Konjički so že mogoče malo zastarela beseda, poleg tega pa SSKJ dopušča tudi besedo 'hobiji'.

„Notfalls geh ich halt auf den Bahnhof. Da Fällt man nicht auf. In Salzburg auf dem Bahnhof schlafen immer <u>Obdachlose</u> .“ (str. 93)	„V sili razmer grem pač na železniško postajo. Tam ne bo name nihče pozoren. Na kolodvoru v Salzburgu vedno spiyo <u>ljudje brez strehe nad glavo</u> .“
---	--

V Sloveniji je izraz 'brezdomci' ustaljen in otrokom razumljiv, zato je opis verjetno nepotreben.

Es gibt schon ein paar Kinder in meiner Klasse, die von niemandem zu Geburtstagspartys eingeladen werden, die auch ausgelacht werden, wenn sie etwas Dummes sagen, und in den Pausen meistens allein herumstehen. Aber ob man das schon <u>Mobbing</u> nennen muss, ist mir nicht klar. (str. 9)	V mojem razredu je vsekakor nekaj otrok, ki jih nihče ne povabi na rojstnodnevno zabavo, otrok, ki se jim smeji, če rečejo kaj neumnega, in v odmorih večinoma sami postopajo okrog. Ni mi pa jasno, ali se temu že lahko reče <u>psihično nasilje</u> .
--	--

V nekem intervjuju je avtorica povedala: »V pogovornem jeziku ne manjka strokovnih izrazov iz psihologije. Če je 'stres' uspešnica sezone, je 'krivda' zimzeleni izraz desetletja.« (Der Standard, 2. 9. 2011). Tudi v navedenem primeru bi lahko razmišljali, ali bi uporabili 'mobing' ali 'psihično nasilje'.

Grmek: Če je to izjavil Cornelius, bi verjetno rekel 'mobing'. Če pa želimo, da mlajši bralci to besedo razumejo, bi se odločili za 'psihično nasilje'. Kako to pretehtati? Da bi književni lik zvenel bolj prepričljivo, bi se sama gotovo odločila za 'mobing'. Morda pa bi v tem primeru pomen izjave popolnoma zdrsnil mimo bralca.

Lipavic Oštir: Mislim, da bi vsak dvanajstletnik izraz 'mobing' poznal.

Mein Vater sagte, dass er schon im Büro gegessen habe. Einen <u>Döner vom Türken</u> gegenüber der Firma, von dem er jetzt Magendrücken und Sodbrennen habe. (str. 17)	Moj oče je rekel, da je jedel že v pisarni. Pojedel je <u>kebab od Turka</u> nasproti podjetja, a zdaj ga od njega tišči v želodcu in ga peče zgaga.
--	--

Ta primer vsebuje tipičen način, kako avtorica poskrbi za humoren učinek. Prevedeno je malo preveč neposredno. Morda bi bilo bolj ustrezno 'kebab pri Turku'.

Mit jedem Tag, der verging, hoffte ich es stärker, und am Donnerstag war ich fast schon sicher, dass er seine blöde <u>Patchwork-Family-Idee</u> endgültig begraben hätte. (str. 40)	Z vsakim dnevom, ki je minil, sem močnejše upal, in v četrtek sem bil skorajda že povsem prepričan, da je dokončno zakopal svojo <u>zamisel o skrpani družini</u> .
--	---

Danes sem namenoma večkrat uporabila angleški izraz 'patchwork' družina. Mislim, da v slovenščini nimamo ustreznega poimenovanja, ki bi uspel to enako dobro označiti.

Grmek: Izraz *Patchwork-Family* v slovenščini ni toliko poznan. Mislim celo, da je izraz 'skrpana družina' precej simpatičen.

Lipavic Oštir: Možna je tudi krpanka, vendar ne vem, koliko bi bila razumljena.

„Dir steht ein supertolles Wochenende bevor, Stummel. Wellness-Resort im verschneiten <u>Burgenland</u> , mit <u>Whirlpool</u> , Sauna und Sternekoch sowie Sabine Lachs und dem Pummel!“ (str. 41)	„Pred teboj je nadvse čudovit konec tedna, Štrcelj, <u>Sprostitutveni center</u> na zasneženem <u>Gradiščanskem</u> , z <u>masažnim bazenom</u> , savno in vrhunskim kuharjem kakor tudi Sabine Lachs in z Debeluško!“
---	--

Izraza *Wellness-Resort* in *Whirlpool* sta prevedena v 'sprostitutveni center' in 'masažni bazen'. SSKJ tolerira 'velnes resort' in 'whirlpool', zato je vprašanje, kako to poimenovati.

Grmek: V tem primeru prevajalec dobi dovoljenje že v osnovnem besedilu, kjer je prav tako uporabljen angleški izraz.²

■ PREPIS PO ZVOČNI DATOTEKI PRIPRAVILA ANDREJA ERDLEN

2 Prispevek se bo nadaljeval v naslednji številki.